

BỘ GIÁO DỤC ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

LƯƠNG KHÁNH CHI

**HOÀN THIỆN KẾ TOÁN CHI PHÍ, DOANH THU VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH
TRONG CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT XI MĂNG THUỘC TỔNG CÔNG TY
CÔNG NGHIỆP XI MĂNG VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2017

BỘ GIÁO DỤC ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

LƯƠNG KHÁNH CHI

**HOÀN THIỆN KẾ TOÁN CHI PHÍ, DOANH THU VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH
TRONG CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT XI MĂNG THUỘC TỔNG CÔNG TY
CÔNG NGHIỆP XI MĂNG VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Kế toán

Mã số: 62.34.03.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: 1.PGS.TS Nguyễn Bá Minh

2.TS Thái Bá Công

HÀ NỘI - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận án là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng. Những kết quả trong luận án chưa từng được công bố trong bất cứ một công trình nào khác.

Tác giả luận án

Lương Khánh Chi

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin trân trọng cảm ơn tập thể lãnh đạo và các Thầy Cô giáo Khoa Kế toán, tập thể lãnh đạo và cán bộ Khoa Sau Đại học của Học viện.

Tác giả đặc biệt gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc nhất đến người hướng dẫn khoa học PGS.TS Nguyễn Bá Minh và TS Thái Bá Công đã tận tình hướng dẫn và động viên tác giả trong quá trình nghiên cứu và hoàn thành Luận án.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn tập thể lãnh đạo và cán bộ của Tổng Công ty công nghiệp xi măng Việt Nam và các đơn vị thành viên đã nhiệt tình trả lời phỏng vấn cũng như trả lời các phiếu điều tra, cung cấp thông tin giúp tác giả hoàn thành Luận án.

Tác giả xin cảm ơn bạn bè, đồng nghiệp và những người thân trong gia đình đã tạo mọi điều kiện, chia sẻ khó khăn và luôn động viên tác giả trong quá trình học tập và hoàn thành Luận án.

Xin trân trọng cảm ơn.

Tác giả luận án

Lương Khánh Chi

MỤC LỤC

	Trang
Lời cam đoan	
Lời cảm ơn	
Danh mục từ viết tắt	
Danh mục bảng biểu	
Danh mục sơ đồ, hình	
MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1: LÝ LUẬN VỀ KẾ TOÁN CP, DT và KQKD TRONG DNSX	15
1.1.Vai trò và nhân tố ảnh hưởng đến kế toán CP, DT và KQKD trong DNSX	15
1.1.1.Vai trò kế toán CP, DT và KQKD trong DNSX	15
1.1.2.Nhân tố ảnh hưởng đến kế toán CP trong DNSX	17
1.2.Nội dung kế toán CP, DT và KQKD trong DNSX	19
1.2.1.Bản chất, phân loại CP, DT và KQKD trong DNSX	19
1.2.2.Nội dung kế toán CP, DT và KQKD trong DNSX trên phương diện KTTC	31
1.2.3.Nội dung kế toán CP, DT và KQKD trong DNSX trên phương diện KTQT	45
1.3.Kinh nghiệm của một số nước trên thế giới về kế toán CP, DT và KQKD trong DNSX	60
1.3.1.Kế toán CP, DT và KQKD theo hệ thống kế toán Mỹ	60
1.3.2.Kế toán CP, DT và KQKD theo hệ thống kế toán Pháp	63
1.3.3.Bài học kinh nghiệm về kế toán CP, DT và KQKD trong DNSX ở Việt Nam	64
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1	67
CHƯƠNG 2:THỰC TRẠNG KẾ TOÁN CP, DT và KQKD TRONG CÁC DNSX XI MĂNG THUỘC TCT CÔNG NGHIỆP XI MĂNG VIỆT NAM	68
2.1.Đặc điểm tổ chức quản lý, hoạt động sản xuất kinh doanh ảnh hưởng	68

đến kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	
2.1.1. Tổng quan sự hình thành và phát triển ngành Công nghiệp xi măng Việt Nam và TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	68
2.1.2. Đặc điểm tổ chức quản lý, hoạt động sản xuất kinh doanh ảnh hưởng đến kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	72
2.2. Thực trạng kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	85
2.2.1. Những thuận lợi và khó khăn khi vận dụng hệ thống kế toán Việt Nam về kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	85
2.2.2. Thực trạng kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	97
2.3. Đánh giá thực trạng kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	127
2.3.1. Đánh giá thực trạng phân loại CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	128
2.3.2. Đánh giá thực trạng kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam trên phương diện KTTC	128
2.3.3. Đánh giá thực trạng kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam trên phương diện KTQT	130
2.3.4. Nguyên nhân của những tồn tại	131
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2	133
CHƯƠNG 3: HOÀN THIỆN KẾ TOÁN CP, DT và KQKD TRONG CÁC DNSX XI MĂNG THUỘC TCT CÔNG NGHIỆP XI MĂNG VIỆT NAM	134
3.1. Định hướng phát triển và yêu cầu hoàn thiện kế toán CP, DT và	134

KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	
3.1.1.Định hướng phát triển của ngành công nghiệp xi măng Việt Nam và TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	134
3.1.2.Các yêu cầu hoàn thiện kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	135
3.2.Hoàn thiện kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	137
3.2.1.Hoàn thiện nhận diện và phân loại CP, DT và KQKD	137
3.2.2.Hoàn thiện kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam trên phương diện KTTC	146
3.2.3.Hoàn thiện kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam trên phương diện KTQT	158
3.3.Điều kiện thực hiện các giải pháp hoàn thiện kế toán CP, DT và KQKD trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	177
3.3.1.Về phía Nhà nước và các cơ quan chức năng	177
3.3.2.Về phía TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	177
3.3.3.Về phía các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	178
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	180
KẾT LUẬN	181
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU CỦA TÁC GIẢ	182
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	183
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

TIẾNG VIỆT

BCTC	Báo cáo tài chính
BHXH	Bảo hiểm xã hội
BHYT	Bảo hiểm y tế
CP	Chi phí
CTCP	Công ty cổ phần
DNSX	Doanh nghiệp sản xuất
DT	Doanh thu
KPCĐ	Kinh phí công đoàn
KQKD	Kết quả kinh doanh
KTTC	Kế toán tài chính
KTQT	Kế toán quản trị
TCT	Tổng công ty
TSCĐ	Tài sản cố định
TTTN	Trung tâm trách nhiệm

TIẾNG ANH

FASB	Hội đồng chuẩn mực kế toán tài chính của Mỹ Financial Accounting Standards Board
IASB	Hội đồng chuẩn mực kế toán quốc tế International Accounting Standards Board
IAS	Chuẩn mực kế toán quốc tế International Accounting Standards
IFRS	Chuẩn mực báo cáo tài chính quốc tế International Financial Reporting Standards
VAS	Chuẩn mực kế toán Việt Nam Vietnamese Accounting Standards

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Số hiệu bảng, biểu	Tên bảng biểu	Trang
2.1	Bảng tổng hợp sự khác biệt trong phân loại CP theo cách ứng xử CP	99
2.2	Giá trị thương hiệu phân bổ vào CP bán hàng	111
2.3	Bảng tổng hợp dự phòng giảm giá hàng tồn kho	114
2.4	Bảng tổng hợp DT bán hàng và các khoản giảm trừ DT	115
2.5	Bảng kết quả tiêu thụ sản phẩm xi măng và clinker năm 2013, 2014, 2015 của TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	116
2.6	Bảng tổng hợp DT hoạt động tài chính	117
3.1	Dự báo nhu cầu xi măng	134
3.2	Phân loại CP theo chức năng và cách ứng xử của CP	140
3.3	Mã đối tượng tập hợp CP	150
3.4	Dự toán CP nguyên vật liệu trực tiếp công đoạn Khai thác đá	161
3.5	Dự toán CP nhân công trực tiếp công đoạn Khai thác đá	162
3.6	Dự toán CP sản xuất chung công đoạn Khai thác đá	163
3.7	Tiêu thức phân bổ CP của hoạt động sản xuất phụ trợ	165

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, HÌNH

Số sơ đồ	Tên sơ đồ	Trang
1.1	Mối quan hệ giữa quy trình thực hiện KTQT với các chức năng quản trị	46
1.2	Dự toán sản xuất kinh doanh	49
2.1	Mô hình tổ chức quản lý CTCP xi măng Hà Tiên 1	75
2.2	Mô hình tổ chức quản lý Công ty xi măng VICEM Tam Điệp	77
3.1	Quy trình kế toán ghi nhận và tập hợp CP	155
3.2	Quy trình kế toán bán hàng tại đơn vị trực thuộc hạch toán phụ thuộc khi không được phân cấp hạch toán đến KQKD	157
3.3	Quy trình kế toán bán hàng tại đơn vị trực thuộc hạch toán phụ thuộc khi được phân cấp hạch toán đến KQKD	158
Số hình	Tên hình	Trang
2.1	Sản lượng xi măng sản xuất và tiêu thụ của TCT công nghiệp xi măng Việt Nam giai đoạn 2006 – 2016	72
2.2.	Tương quan thị phần xi măng tiêu thụ nội địa năm 2015 so với năm 2014	72
2.3	Tiêu thụ sản phẩm xi măng năm 2013 – 2014 của các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	82
2.4	Cơ cấu tổ chức bộ máy kế toán	83
2.5	Cơ cấu CP sản xuất xi măng tại Công ty xi măng VICEM Hải Phòng, Công ty xi măng VICEM Hoàng Thạch, CTCP xi măng Hà Tiên 1 năm 2015	103
2.6	Cơ cấu CP tài chính tại một số DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam năm 2015	113
3.1	Hệ thống báo cáo trách nhiệm trong các DNSX xi măng thuộc TCT công nghiệp xi măng Việt Nam	174